

باۋتا مۇناراسىنىڭ شۇعلاسى بولاشاقتى نۇرلاندىردى

— يان - ان رۇحى تۇرالى شولۇ

ايقىات ساۋلەسىنىڭ نۇر شاشىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ العا باسۇ باغىتىنا ۋاكىلدىك ەتكەندىكى ەدى.

1935 - جىلى 10 - ايدا ورتالىق قىزىل ارمىيانىڭ ماجىلىسىندە پارتيا ورتالىق كومىتەتى شانىڭبەگە جەتتى. ۋاياۋباۋ لارنا قارىسى ۇلتتىق بىرلىكىسپ قۇرۇدايى تاكىيكالىق باغىتى ايقىندادى.

1945 - جىلى يان - انداعى ياڭجىياڭيىڭدە پارتيا- نىڭ 7 - قۇرىلتايى ماۋ زىدۇڭ يىدەپياسىن پارتيانىڭ جەتەكشى يىدەپياسى ەتىپ بەلگىلەپ، پارتيانىڭ خالىققا باسشىلىق ەتىپ جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى سوعىس- تىڭ جەڭسىنە جانە جاڭا دەموكراتىالىق توڭگەرىستىڭ جەڭسىنە جەتۈگە يىدەپالىق، ساپياسى، ۇيمىدىق باقتان پارمەندى كەپىلدىك ازىرلەدى.

يان - اننان بۇكىل جۇڭگوغا دەپىن پارتيامز حا- لىققا باسشىلىق ەتىپ، توڭگەرىستىڭ، قۇرىلىستىڭ، رە- فورمانىڭ تالاي - تالاي ۇلى جەڭسىتىرەنە قول جەت- كىزىپ، دۇرىس ساپياسى باغىتقا تاباندى بولۇدىڭ، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ بەدەلن باتىل قورعاۋ- دىڭ، بۇكىل پارتىادا بۇيرىق - تىپەداردىڭ بۇلجىتپاي ورىندالۇننا كەپىلدىك ەتۇدىڭ پارتيا مەن مەملەكەت- تىڭ بولاشاعى مەن تاعدىرنا بايلانستى ەكەندىگىن، بۇكىل ەلدەگى ۋار ۇلت خالىقنىڭ ئۇتۇبىلى مۇدەسس- نىڭ تىياناعى ەكەندىگىن تولىق دالەلدەدى.

ۋاقت اباىلىز بولغانمەن، سەنىم ماڭگىلىك. جاڭا داۋىردەگى كەدەپلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شاپقاس مايدانندا، اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇ جولىندا، نىدەتكە قارىسى اتانۇدىڭ ىبرىنىشى شەبىن- دە... توپ - توپ جۇڭگو كوممۇنىستەرى جانىقبارلىق كورسەتىپ، اتويلاپ الدا ەجۇردى. پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىغىندا، شى جىپىنىڭ جاڭا ەداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يىدەپياسنىڭ جەتەكشىلى- گىندە ەلىمىز جاپپايى دوڭگەلىك داۋلەتتى قوعام قۇرىپ شىعپى، مۇلەدم كەدەپلىككە نارىيى سىپاتتى قوش ايتىپ، ەكىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىنا قاراي كوكىرەك كەرىنەگەن نىق سەنىمەن جورىق جاساۋدا.

دۇرىس ساپياسى باغىتقا تاباندى بولۇ يان - ان رۇخىنىڭ جانى. سەنىمنىڭ كۇشى ۇلى دارپا، تىنىستى وزەن سىپەتتى، ول جاسىرىن قۇز، قىرسىق بىرمەدەر- دەن تابىسالاپاي شالقاتر تەڭىزگە قاراي بوگەۋ بەرمەس ارىنمەن جوگىكلە اعىپ كەلەدى.

- (2) شىندىقتى ۇس جۇزىنىەن زىدەۋ

يان - انداعى فىڭخۇاڭ تاۋىنىڭ ەتەگىندەگى سىعە- رايغان ماي شانىڭ ئۇبىندە ماۋ زىدۇڭ اىگىلى «ۇزاققا سوزىلاتىن سوعىس تۇرالىنى» جازىپ، جاپون شاپقىنشىلا- رىنا قارىسى تۇرۇدىڭ العاشقى كەزىندە ىبر مەزەت سۇ- رەندەگەن “مەملەكەت جوپىلادى كوزقاراسنا”، تەىز جەڭسىكە جەتۇ كوزقاراسنا” تويتارىس بەرىپ، پارتيا- نىڭ جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى ۇزاققا سوزىلاتىن سوعىس باغىتىن جوپىلى باپىمىداپ، جۇڭگولىقتاردىڭ جاپون شاپقىنشىلارىنا قارىسى سوعىستىڭ جەڭسىنە قول جەتكىزەتىن بەكىمەن، سەنىمەن نىقتادى.

ماي شام شاناقاتى بولغانمەن، ۇلى يىدەپيانىڭ دۇنىگە كەلۇننە كۇا بولدى.

«ماۋ زىدۇڭ شىعارمارلارنان تاڭداماللاردىڭ» 1 - تومىنان 4 - تومىنا دەپىن 159 شىعارما نەگىزلىسە، سونىڭ 112سى يان - انداعى مەزگىلدە جازىلغان ەكەن، بۇل ماركىسىمدى جۇڭگوشالاندىرغان شۇع- الالى ەڭبەكتەر، سونداي - اق يان - ان رۇخىنىڭ ما- ڭىزدى نازارپالىق نەگىزى ەدى.

ىگى اعارداعى حاپۇانات، وسىمدىك تۇرلەرى مەن سانى ۇرتسى ارتىپ، قورشاعان ورتا جاقسارغان. باقلاۋ - ولشەۋ ساندى مالىمەتىندە كورسە- تىلۇنىشە، ەكولوگىيالىق سۇ جىبەرۇ باساتالغاننان بەرى تارىم وزەنى تومەنگى اعارىنىڭ نەگىزگى وزەن ارناسىنان ىبر كىلومەتر قاشقىقتاعى جەر استى سۇنىنىڭ ساقتاۋ تەرەڭدىكى 9.8 — 10.1 مەتردەن 2.1 — 5.3 مەترگە كوتەرىلىپ، وسىمدىك جامىلغىسىنىڭ قالىپنا كەلۇ جانە جاقسارۇ اۋماعى 2285 شارشى كىلومەترگە جەتىپ، وسىمدىكتەردىڭ ئۇرى 17دەن 46عا كوپەيگەن. شىنچىياڭ تارىم وزەنى الاپىن باسقارۇ مەكەمە- سىنىڭ قانتىتى جاۋاپتىسى بىلاي دەپ تانىستىردى: كەزەكتە الاپتى باسقارۇ تاراۋلارى وزەن ارناسىن شارلاپ تەكسىرەۋدى كۇشەيتۇگە كۇش سالىپ، جا- علاۋدان زاڭجىىز سۇ ۇلدى شەكىتەپ، ەكولوگىيالىق سۇ مىلشەرىن جەتكىلىكتى جىبەرۇگە ۋارى نۇگەل- دەي ەكولوگىيانى قالىپنا كەلتىرۇگە پايدالانۇعا شە- نايى كەپىلدىك ەتتى.

100 جىلدىق كۇرەس جولىندا چاڭا ساپارما اتقاناپىق

قىزمەت سىتەپىك» دەگەن اىگىلى لەكسىياسىن جاسا- دى. نلە - شالا پارتيانىڭ 7 - قۇرىلتايىندا “بۇكىل نىتا - پەپىلىمىزبەن خالىق ۇشۇن قىزمەت سىتەپىك” دەگەن ەسوز پارتيا ۇستاۋىنا جازىلىپ، رەمىسى تۇردە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ ئۇتۇبىرلى باس ماقساتىنا اى- نالىدى.

شىڭغۇ توعانىندا خالىق ۇشۇن قىزمەت سىتەۋ اۋەلگى ماقساتى سىلدىراي اعىپ جاتىر، كونه جەر كە- پەلەردە كۇنى بۇگىنگە دەپىن “ۇلقتى مەمەس، خالىق- نىڭ قىزمەتسىشىن عانا كورەسىڭ” دەگەن تاماشا ەسوز تارالىپ ەجۇر... باتسى دۇنبەسى يان - اننان تۇغغىش رەت جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ شىنا- پى بەت - بەپىنەسىن ئۇستىندى: بۇل خالىق قالاۋىنا ەرەكشە بولەنگەن، ومىرشەڭدىك كۇشكە تولى، بولا- شاعى شەكسىز ساپياسى پارتيا.

بۇگىن بەپىچىڭ جۇڭغىناخداعى شىنخۇامىنىنىڭ كولدەنەڭ قاپىر باغىسىنا ماۋ زىدۇڭ جازغان ارپىتەرەدن قىۇلاستىرىلغان “为人民服务” دەگىنەن 5 ۇلكىەن

ۋازىپ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ اىنىماس

باس ماقساتىن اىپىنمەن كورسەتپ تۇر.

“خالىقنىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالىپىنىسى ىبىزدىڭ كۇرەس نىسانامىز”.

پارتيا 18 - قۇرىلتايىنان بەرى شى جىپىنىڭ جول- داستى ۇيىقتى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتى ىبر قىدىرۇ جوعارى دەڭگەپىلى جوپىلاۋ جاسادى، مۇندا بارىندە “خالىق” دەگەن ەسوز قامىتىلىپ جاتتى: كەدەپىلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ —— باپىرىعى رايون خالىقن بۇكىل ەل خالىقمەن بىرگە جاپپاي دوڭ- گىمەلك داۋلەتتى قوعام ورناتۇ جەتەستىكتەرىنەن يىگە- لىكتەندىرۇ”؛

رەفورمانى تەرەڭدەتۇ —— بۇقارا نەگە كوگىل بولسە، نەنى تىلەسە، رەفورمادا سونى يىگەرۇدى، سونى ىلگەرلەتۇدى ورىنداۋ”؛

زاڭمەنەن جونگە سالاۋدى لىگەرلەتۇ ——

“خالىق بۇقاراسىن ۋازىر ۋادىپالىق دەلودان ادىلدىك- تى، تۇراشلىقتى سەزىندىرۇگە قۇلىشۇ”؛

ادەپىيەت - كوركەمۇنەر قىزمەتى —— “خالىقتى وزەك ەتكەن جاسامپازدىقتى باعدار ەتۇگە تاباندى بولپ، زامانعا لايىق ىتىپ دە كوپ تاڭداۋلى تۇنىدىلاردى قۇلىشنا جاراتۇ”؛

پارتىيانى قاتاڭ جونگە سالۇ —— “بۇقاراعا تىپىم- دى ەستى قانشالىق كىشكەنە بولسا دا سىتەۋ كەرەك، بۇقاراعا زىياندى ەستى قانشالىق كىشكەنە بولسا دا الاستاۋ كەرەك”؛

…

پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كومىتەتىنىڭ بەسىن- شى جالبى ەماجىلىسى تۇغغىش رەت “جالپى خالىقنىڭ ورتاق باپۇنىدا اناعۇرلم كورنەكتى ماندىك لىگەرد- لمۇشلىككە قول جەتكىزۇ كەرەك” دەپ العا قويدى؛ “14 - بەسىجىلدىق” جوبا مەن 2035 - جىلعا دەپىنىگى بولاشاقتىق نىسانا باعدارلاماسى ەك كەڭ خالىقنىڭ ئۇتۇبىرلى مۇدەسسەن جاقسى جۇزەگە اسىرۇدى، جاقسى قورعاۋدى، جاقسى دامىتۇدى دامۇدىڭ شىعار ئۇيىنى جانە تىياناعى ەتتى…

بىيلىك دەگەنمىز خالىق، خالىق دەگەنمىز بىيلىك.

“قاۋىن - قارىزى ساباققا، ساباق تامىرعا ۇلاسلار. بۇقارا كوممۇنىستىك پارتيامەن، كوممۇنىستىك پارتيا خالىقپەن جالغاسار”. يان - ان مەزگىلىندەگى وسى شىن تىيانىۋ اۋەنى تارىپتىڭ كەڭسىتىگىندە كۇنى بۇ- گىنگە دەپىن جاقىغىرىپ تۇر.

- (4) قاجىرلىلىقپەن شارۋاشلىق قۇرۇ

ناننىۋان اشۇ وڭىرىندەگى نانىئىۋان ىرى ۇندىد- رىس ەسكىرتكىشى ساراپى مەن نانىئىۋان اشۇ ۇڭىرى جوباسى ساراپىنىڭ ارالىعى 100 مەتر، بىرەۋى شارۋاش- لىق قۇرۇ تارىپىن ەسكە سالىسا، ال ەندى بىرەۋى دامۇ

بانكەلەردىڭ APPى، يىتتەرنەت بانكەسى، پۇنشانفۇ APP سىپاقتى ۇتۇرلى جىلجمالى تولەۋ تۇغىرىن يىتتەرنەت جىملىستە قوستى.
وسى زامانعى بازار شارۋاشلىغىندا سەنىمدىد- لىك مالىمەتىن “ەكونومىيالىق ازاماتتىق كۋالىگى” دەپ اتاپىدى. سەنىمدىلك مالىمەتىن تەكسەرۇ تەك فىنانسى قۇرىلمىدارنىڭ قارىزى اقشا بەرۇدەن بۇرىد- ەي قاجەتتى بۇنى بولپ قانا قويماي، ساۋدامەن اينالسىۇ، قىزمەتكەر قابىلداۋ ەمتىجانى سىپاقتى سالالاردا كەڭ كولىمىدە قولدانىلادى. سوندىقتان خالىق بانكەسى ۇرۇمچى ورتالىق تارماق بانكەسى فىنانس سەنىمدىلك بىنفورماتسىياسى نەگىزگى ساندى مالمەت قابىا قۇرىلىسنى ۇزدىكىسىز كەمەل- دەندىردى، قازىرگە دەپىن بۇكىل شىنچىياڭداعى 753 مىڭ كاسپورىن مەن 16 مىللىيون 279 مىڭ جاي ادامعا سەنىمدىلك ارخپۇن ورناتتى.
“ىمىز سەنىمدىلككە تەكسىرۇ ارناسىن ۇز- دىكىسىز كەڭەپىتىنك، قازىر كاسپورىن مەن جەكە- لەر سەنىمدىلككە قىزمەت وتەۋ تەكشەسى، اۋتو-

كوزقاراسىن امالياتا اىگىلەپىدى.

تارىپقا كوز جىبەرگەندە، ول ىبر بۇرىن بولپ كورمەگەن قىيىشلىققا تولى جىلدار ەدى، جاپون ارىميا- سى زور كولىمىدە تازالاۋ جۇرگىزدى، گىومىنداڭ اسكەرى سىستەر جاعىنان قورشاشۇعا الدى جانە ەكو- نومىيالىق قۇرساۋلاۋ جۇرگىزدى... ۇلم مەن ۇمىر تالعالى الدىندا ماۋ زىدۇڭ جولداس ۇزىمىز ەڭبەك- ەتىپ، كىبەر كىم، شىەر اس مولىشلىغىن جاساپىق، - دەگەندى ورتاعا قويدى.

دۇمامدى ىرى ۇندىرىس جۇرگىزۇ نساۋقانى ۇشپ - شالاڭ باسىپ “توزعان نانىئىۋاندى” استىققا تولى “كورىكتى جىياڭنانعا” اينالدىردى ۋارى اۋىل شارۋاشلىعى، ونەركاسىپ، تاسىمال جانە ساۋدا سىپاقتى ىبر قاتاز ىبرشاما كەمەلدى كاسپورىنداردى قۇرىپ، “بۇكىلدەي ۇزىن - ۇزى قامىداي الاتىن ەكونومىيالىق نەگىزدى قالىپتاستىردى”.

بۇگىنگى نانىئىۋان “بۇرىنغى جىلدارداعىدان دا كەرەمەت”. كۇرىشى اتىزىنداعى گۇل تەڭمىزنىڭ ىمى- سى اڭقىپ، مەملەكتىنىڭ سازدىق باقشاسى جىل قۇس- تارىنىڭ ساپىران باغىنا اينالدى، جاپ - جاسىل اۋىل - قىستاقتار قىزىل ساياحاتپەن جاراسىم تاۋىپ، بىپولوگىيا- لىق ساپالى تۇقىم، سىقرىلى اۋىل شارۋاشلىعى، ەكو- لوگىيالىق ەگىس الاڭى... ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋ ەكونومىيكانى دامىتۇمەن بىرگە گۇلدەنەتىن، بىرگە ۇمىر سۇرەتىن دامۇ جوباسى نانىئىۋاندا وركەن جاپىدى.

ۇز كۇشنىە سۇپەنىپ ۇمىر ۇسۇرۇ، قاجىرلىلق. پىەن كۇرەس جاساۋ سىندى شارۋاشلىق قۇرۇ رۇخى —— يان - ان رۇخىنىڭ ايقىن ەرەكشەلىكى، سان ۇرپاق جۇڭخۇا ۇلاندىرىن قىيىشلىققا قارىسى اتتانىپ، قايراتاننا العا ۇمتىلۇعا شاپتىاندىرىپ كەلەدى.

چاڭ - ى 4 - ۇمىرىلى بارىلاۋ اسپابىنىڭ “ايدىڭ تەرىس بەتىن باغىندىرۇنان” “كۇنلۇڭ” ۇمىرلىنىڭ تەڭمىز دە تۇغغىش ۇشۇننا، ونان تىيانۇىن 1 - ۇمىرلىنىڭ مارىسقا قوۋنۇنا، شىنجوۋ 12 - ۇمىرلى عارىشكەرلەرنىڭ “عارىشتا سەرۇندەنۇنە” دەپىن- جۇلدىدار دۇنبەسىن زەرەتتەۋدىڭ باتىل قادامى جۇڭ- گونىڭ دەربەس ۇز - وزىنە قوجا بولپ، ۇز كۇش- نە سۇپەنىپ ۇمىر سۇرىپ جۇڭگو ارمانىن جۇزەگە اسىرۇنىڭ قىشام كورنىسى ەسەپتەلەدى.

بۇگىنگى تاڭدا ىمىز جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇل- دەنۇىن جۇزەگە اسىرۇ نىساناسىنا نارىپحتاعى ۋارقاند-

داي مەزگىلدەگىدەن دە اناعۇرلم تاپاي تۇستىك.

جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى ستراتەگىيالىق جالبى جاعىدايى مەن دۇنبە جۇزىندە 100 جىلدا بولپا- عان زور وزگەرىستى ىبر تۇتاس جوسپارلاۋ كەرەك، جەڭسىتنىڭ جاعامىسنا جاقىنداعان ساپىن سولغۇرلم ما- شاقاتتى، سولغۇرلم جاپالى قۇلىشىنىستار جاساۋىمىزعا تۇرا كەلەدى.

”مەپىلى شارت - جاعىداي قالايى وزگەرسىن، ۇز كۇشنىە سۇپەنىپ ۇمىر سۇرەتىن، قاجىرلىلقپەن كۇرەس جۇرگىزەتىن جىگەردى جوئالتۇعا بولپايدى”. “ىمىز اناعۇرلم جوعارى دەڭگەپىدەگى ۇز كۇشنىە سۇپەنىپ ۇمىر ۇسۇرۇ جولىمەن ەجۇرىپ، اناعۇرلم جوعارى دەڭگەپىدەگى رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۇدى اتقارىپ، ەل بىشىندەگى ۇلكەن اينالىمدى نەگىزگى تۇلعا ەتەتىن، ەل ىشى مەن خالىقارا سىندى قوس اىد- نالىم ىبر - ىبرىن جەبەپىتىن جاڭا دامۇ ارناسىن جەدەل قالىپتاستىرۇمىز كەرەك”. باس شۇجى شى جىپىنىڭ وسىلاي دەپ باسا دارىپتەدى.

يان - ان رۇخىنان سارقىلماس قوزعاۋشى كۇش الۇ، تارىپتى اينا ەتىپ، تارىپ ارقىلى مۇراتتى اىگىلەۋ ىزدى، ەسوز جوق، اناعۇرلم اسقاق بەينەمەن جاڭا ساپارعا شىعۇعا، شۇغىلالى بولاشاققا قاراي باتىلدىق. پەن العا باسۇعا شاپتىاندىرادى. (تىلشەلر شىە شىپياۋ، سىاي شىين - ي، زوۋ دوۋوي، لى حىاۋ) (شىنخۇا اگەنتسىگىنىڭ 8 - ايدىڭ 2 - كۇنى بەپىچىڭنەن بەرگەن خابارى)

مااتتى تەكسەرۇ اپپاراتى، يىتتەرنەت سىپاقتى تاسلا- دەر ارقىلى سەنىمدىلگىن تەكسىرەۋىنە بولادى“. - دەدى شۇي كى. 6 - ايدىڭ سوڭىنا دەپىن رايونىد- ىمىز 13 ساۋدا بانكەسىنىڭ جەپىلىك بانكە، قول تە- لەفوندىاعى بانكە ارقىلى سىرتقا تەكسىەرۇ قىزمەتىن وتەۋىنە جەتەكشىلىك ەتىنك؛ تۇتاس شىنچىياڭدا جالبى اۋتومااتتى تەكسىەرۇ ماشىناسىنان 308دىن ازىرلەپ، خالىق بانكەسىنىڭ توراپ تۇيىنىدەرى مەن اۋدان وڭىرلەرىن تۇتاس قامتۇدى جۇزەگە اسىردىق. خالىق بانكەسى ۇرۇمچى ورتالىق تارماق بانكەسى تاغى شەتەل اقشاسىن باسقارۇدى قولاپىلە- لاستىرۇ شاراسىن ۇزدىكىسىز جاقسارتتى. الدىڭغى جارتى جىلدا تۇتاس شىنچىياڭدا جالبى جارىققا شىققان كاپىتال تۇرلەرى كىرىستەرىن تولەۋدى قو- لاپىلاستىرۇ كاسىبى الدىڭغى ساناق مەزگىلىمەن سالىستىرغاندا 2.3 ەسە ارتتى، كاسپورىنىنىڭ تولىق ەلشىمەدى شەكارا اتتاپ قارجى قۇرۇ توقتام سوم- سى 350 مىللىيون دوللار بولپ، قارجى قۇراۋدىڭ قولاپىلاسىۇ دەڭگەپىي ورنىقتى جوعارىلادى.